

JR. NR. 20/00420

18. JUNI 2020

KLAGE TIL LIGEBEHANDLINGSNÆVNET

Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale
Menneskerettighedsinstitution
Wilders Plads 8K
1403 København K
Att.: Nanna Margrethe Krusaa, nmk@humanrights.dk

indklager med henvisning til lov om Ligebehandlingsnævnet § 1, stk. 8, her-
ved

Boligorganisationen Boliggården
v/advokat Henrik Qwist
Rådhuspladsen 55, 3 sal.
1550 København V
hq@qbadv.dk.

for Ligebehandlingsnævnet.

PÅSTAND

Boligorganisationen Boliggården skal anerkende, at opsigelserne af leje-
målene i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej den 31. januar 2020 på bag-
grund af Boliggårdens fysiske helhedsplan, er i strid med § 3, stk. 1, jf.
stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling.

Denne klage vedrører spørgsmålet om, hvorvidt opsigelserne af lejemå-
lene i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej er ulovlig forskelsbehandling på
grund af etnisk oprindelse.

SAGSFREMSTILLING

Lovgrundlaget

Lov om almene boliger m.v. (Lov 2019-02-01 nr. 119) blev den 22. november 2018 ændret i kølevandet på den daværende regerings udspil »Ét Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030«.

Ifølge forarbejderne til lovforslaget var formålet bl.a. at opdatere og konsolidere nye kriterier for udsatte bolig- og ghettoområder, samt at skabe initiativer til udvikling eller afvikling af områderne (Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om leje, LFF 2018 38, 2018-10-03, almindelige bemærkninger s. 4-5).

Loven indeholder bl.a. definitioner på ”et boligområde”, ”udsatte boligområder”, ”ghettoområder” og ”hårde ghettoområder”.

Et ”udsat boligområde” er ifølge lovens § 61 a, stk. 1 et område, hvor mindst to af følgende kriterier er opfyldt: 1) andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år, 2) andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst tre gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnittet over de seneste 2 år, 3) andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct., og/eller 4) andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.

Ved et ”ghettoområde” forstås et boligområde, hvor mindst to af de ovenstående kriterier er opfyldt, og hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande derudover overstiger 50 pct., jf. almenboligloven § 61 a, stk. 2. Boligområder karakteriseres som et ”hårdt ghettoområde”, hvis boligområdet i 4 år har opfyldt betingelserne for et ghettoområde efter almenboligloven § 61 a, stk. 2, jf. stk. 4. For årene 2018, 2019 og 2020 skal betingelserne i stk. 2 have været opfyldt de seneste 5 år, jf. almenboliglovens § 61, stk. 5.

Hvis et boligområde bliver et hårdt ghettoområde iht. § 61 a, stk. 4, skal den almene boligorganisation og kommunalbestyrelsen udarbejde en udviklingsplan med det formål at nedbringe andelen af familieboliger i området til 40 pct. inden 2030, jf. lovens § 168 a. ”Familieboliger” betegner de almindelige almene boliger, der er alment tilgængelige igennem ventelister, og som ikke er tiltænkt en særlig befolkningsgruppe.

Det følger af forarbejderne til loven, at reduktionen af andelen af almene familieboliger kan opnås på flere måder. Boligorganisationen kan selv træffe beslutning om blandt andet salg eller nedrivning (Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om leje, LFF 2018 38, 2018-10-03, almindelige bemærkninger s. 7-8). Sådanne beslutninger kan træffes af boligorganisationens øverste myndighed, jf. bekendtgørelse 2018-01-26 nr. 70 om drift af almene boliger m.v., § 6.

Den fysiske helhedsplan og opsigelse af beboere i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej

Nøjsomhed/Sydvejs klassificering som et ghettoområde

Nøjsomhed/Sydvej er et boligområde under boligselskabet Boliggården beliggende i Helsingør Kommune.

Nøjsomhed/Sydvej tilhørte tidligere det større boligområde Helsingør Syd. Helsingør Syd som helhed opfyldte ikke kriterierne for at komme på ghettolisten, men det gjorde Nøjsomhed med Sydvej og Nordvej. Kommunen ansøgte derfor i efteråret 2018 om at få Nøjsomhed/Sydvej udskilt for at få området på ghettolisten. (Information, »*De kan da ikke bare smide os ud eller rive vores bygninger ned*«, information.dk 1. december 2018, **bilag 1** og Berlingske, »*Helsingørs konservative borgmester vil sætte sin by på ghettolisten*«, berlingske.dk, 15. november 2018, **bilag 2**).

Ifølge daværende borgmester, Henrik Møller var formålet at få området klassificeret som en ghetto for derved at kunne benytte den særlige lovgivning, der gælder for ghettoområder, til at ændre beboersammensætningen i området (bilag 1 og svar fra Boligministeren til Helsingørs borgmester angående udsættelse af tidspunktet for, hvornår Nøjsomhed/Sydvej kan blive et hårdt ghettoområde, 4. september 2019 **bilag 3**):

»Det kan lyde lidt underligt, men når vi gerne vil have en ghetto, er det for at slippe af med en ghetto. Vi får redskaber til at ændre på beboersammensætningen ved det dødssyge ghettostempel, som vi ikke har ellers.«

Nøjsomhed/Sydvej fik pr. 1. december 2018 status som et ghettoområde, og er fortsat angivet som et ghettoområde pr. 1. december 2019.

Hvis boligområdet fortsat opfylder ghettokriterierne den 1. december 2020, vil området blive klassificeret som en hård ghetto den 1. december 2021 (bilag 3). I så fald vil antallet af familieboliger i området skulle reduceres til 40 pct., jf. almenboligloven § 168a.

Møder i styregruppen for indsatsen imod parallelsamfund

Med henblik på igen at bringe Nøjsomhed/Sydvej væk fra ghettolisten blev der i 2018 nedsat en styregruppe for indsatsen mod parallelsamfund. Styregruppen består af repræsentanter for Helsingør Kommune og for Boliggården (Helsingør kommune, *Første møde om ghetto-indsatsen*, helsingor.dk, sidst redigeret 22.01.2020, **bilag 4**).

På et møde afholdt i styregruppen i december 2018 fremlagde Center for Kultur og Turisme, Idræt og Medborgerskab en strategi for at undgå, at området blev klassificeret som en hård ghetto i 2021 (Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 20. december 2018, **bilag 5**).

Centeret vurderede, at Helsingør Kommune og Boliggården enten kunne anlægge en strategi, der forsøgte at få bragt andelen af beboere med ikke-vestlig baggrund ned på mindre end 50 pct. af det samlede antal beboere i området eller ændre tre ud af de øvrige fire kriterier, der gør området til et udsat boligområde (bilag 5, s. 6-7).

Styregruppen vedtog, at man skulle anlægge en strategi, der nedbringer antallet af beboere med ikke-vestlig baggrund i området igennem til- og fraflytning (bilag 5, s. 5-7).

Til mødet fremlagde centeret et kort over Nøjsomhed, der viste, hvilke boliger der havde den højeste koncentration af beboere med ikke-vestlig baggrund (Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 20. december 2018, Bilag 1, Kort over Nøjsomhed med blokke, **bilag 6**).

Det blev besluttet at undersøge muligheden for at omdanne 7 opgange til tilgængelighedsboliger. Centeret understregede, at en forudsætning for at undgå at området bliver en hård ghetto er, at der gennemføres en fysisk helhedsplan i området, og at ombygningen vil medføre, at de nuværende beboere permanent skal genhuses i andre boligafdelinger.

På et nyt møde i styregruppen i januar 2019 blev det blandt andet gennemgået, hvilke beboere der i første omgang skulle genhuses (Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 31. januar 2019, **bilag 7**, s. 4).

I den forbindelse blev det oplyst, at der pr. 1. december 2018 var registreret 56,2 pct., svarende til 612 beboere med ikke-vestlig baggrund i boligområdet. Det fremgår af referatet, at:

»For at være sikker på at boligområdet ikke bliver en hård ghetto, anbefaler Center for Kultur og Turisme, Idræt og Medborgerskab derfor, at man inden den 1.12.2020 ændrer beboersammensætningen således, at der minimum er 85 færre beboere med ikke vestlig baggrund i boligområdet.

Da det ikke vil være lovligt udelukkende at udvælge beboere med ikke vestlig baggrund til permanent genhusning, vil det derfor fx være hele opgange, der skal genhuses, og dermed vil der være behov for boliger til flere end de ovennævnte 85 beboere med ikke vestlig baggrund.« (bilag 7, s. 4)

Med henvisning til en tabel, der viste, hvor mange ikke-vestlige beboere der boede i opgangene Nordvej 23 og 25, vurderede centret, at målet om ikke at blive en hård ghetto kunne opnås ved at genhuse beboerne i disse to opgange (bilag 7, s. 4-5).

Beboerne i opgangene har efterfølgende modtaget opsigelser som følge af den fysiske helhedsplan, jf. de følgende afsnit.

Udformningen af helhedsplanen

Det fremgår af referaterne fra møderne i styregruppen for indsatsen imod parallelsamfund, at Boliggårdens organisationsbestyrelse løbende har været i kontakt med styregruppen under de ovenstående diskussioner, og har udarbejdet helhedsplanen sideløbende (bilag 7, s. 1-3, 4).

Boliggården sendte den 17. december 2019 en indstilling til Helsingør Kommunes Byråd angående den fysiske helhedsplan for Nøjsomhed/Sydvej. I indstillingen understreges det, at boligafdelingerne skal være under de definerede grænser for at "opfylde" ghettokriterierne inden november 2020, hvis kommunens og Boliggårdens ambitioner skal indfries. Boliggården bemærker, at det er ønsket, at den fysiske helhedsplan omfatter hele området, da det *»at fokusere ensidigt på de opgange, som ønskes omdannet til tilgængelighedsboliger, vil indebære at området kommer til at fremstå opdelt og ufuldstændigt – hvilket ikke er ønskeligt«* (Boliggårdens anmodning om Helsingør Byråds indtræden og medvirken til gennemførelse af den fysiske helhedsplan, 17. december 2019, **bilag 8**).

Den fysiske helhedsplan omfatter blandt andet omdannelse af 96 boliger til tilgængelighedsboliger og dermed genhusning af 96 husstande (Boliggården, Information til Beboerne Nøjsomhed, Den fysiske helhedsplan,

november 2019, **bilag 9**, s. 27 og Nøjsomhed – Genhusning, Spørgsmål og svar – november 2019, **bilag 10**).

Det fremgår, at opgangene i enderne af blok 10, 4, 5 og 6 skal ombygges til tilgængelighedsboliger, således at beboerne i dem skal permanent genhuses (Nøjsomhed helhedsplan, Materiale til Skema A, 9. september 2019, **bilag 11**, s. 10 og 11). Dette svarer til de boligblokke, der blev fremhævet som havende flere end 40 pct. beboere med ikke-vestlig baggrund på det kort, der blev præsenteret til mødet i styregruppen for indsatsen imod parallelsamfund forud for helhedsplanens udarbejdelse (bilag 6).

Opgangene Nordvej 23 og Nordvej 25, der til styregruppens møde blev udpeget som egnede, fordi de havde en høj andel af beboere med ikke-vestlig baggrund er blandt de opgange, hvor beboerne skal opsiges (ovenfor og bilag 7, s. 4).

Vedtagelsen af helhedsplanen og opsigelse af beboerne

I et informationsbrev af 6. august 2019 blev beboerne informeret om den fysiske helhedsplan og dens konsekvenser (Boliggården Informationsbrev nr. 03. 6. august 2019, Nøjsomhed: Status for fysisk helhedsplan og invitation til informationsmøde, tirsdag d. 13. august kl. 17 i Laden Vapnagaard, **bilag 12**).

Boliggården afholdt informationsmødet om helhedsplanen den 13. august 2019, og indkaldte beboerne til et ekstraordinært beboermøde den 28. november 2019 med henblik på godkendelse af den fysiske helhedsplan. Et flertal af beboerne ønskede ikke at vedtage forslaget (Boliggården, d. 14. november 2019, Indkaldelse til ekstraordinært beboermøde for afd. 105 Nøjsomhed og afd. 114 Sydvej, **bilag 13** og Boliggården, Pressemeddelelse: *Beboerne i Nøjsomhed/Sydvej sagde nej*, 28. november 2019, **bilag 14**).

Boliggårdens repræsentantskab, som er Boliggårdens øverste myndighed, der repræsenterer hele boligorganisationen, blev indkaldt til et ekstraordinært repræsentantskabsmøde den 7. januar 2020. På mødet blev den fysiske helhedsplan vedtaget i henhold til call-in bestemmelsen i almenboliglovens § 37, stk. 4. Bestemmelsen giver repræsentantskabet ret til at vedtage den fysiske helhedsplan, selvom den ikke blev vedtaget på afdelingsmødet (Boliggården, Mødeindkaldelse til boliggårdens repræsentantskab, Helsingør den 13.12.2019 og Referat, Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde - Fysisk Helhedsplan Nøjsomhed og Sydvej, 7. januar 2020, klokken 19.00-20.45, **bilag 15** s. 3).

Helsingør Kommune godkendte den fysiske helhedsplan på et byrådsmøde den 27. januar 2020 (Uddrag fra Helsingør Kommunes Byrådsmøde den 27.01.2020, Beslutning: Godkendelse af fysisk helhedsplan i Nøjsomhed/Sydvej, **bilag 16**).

Den 31. januar 2020 modtog beboerne i boligerne Nordvej 9B, 15, 23, 25, 31, 33 og 37 opsigelser af deres lejemål (bilag 10, s. 1 og 9 og Opsigelse af lejemålet Nordvej 3000 Helsingør, 31. januar 2020, **bilag 17**). Det fremgår af opsigelserne, at beboeren vil blive tilbudt permanent genhusning udenfor boligområdet Nøjsomhed.

Lejemålene opsiges på baggrund af den fysiske helhedsplan, som er vedtaget af repræsentantskabet i Boliggården og godkendt af Helsingør Kommune.

RETLIGE SYNSPUNKTER

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om etnisk ligebehandling, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller tredjemands race eller etniske oprindelse. Af lovens § 1 fremgår, at formålet med loven er at forhindre forskelsbehandling og fremme ligebehandling uanset race eller etnisk oprindelse.

Efter lovens § 2 omfatter forbuddet al offentlig og privat virksomhed, herunder bolig, der er tilgængelig for offentligheden. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at begrebet "tilgængelig for offentligheden" skal fortolkes bredt, jf. bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 2, stk. 1. Både private og offentlige organer vil være omfattet af loven, hvis de udfører opgaver indenfor lovens anvendelsesområde, jf. bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 2.

At administrere, opføre og udleje almene boliger er privat virksomhed, der angår boliger, som er tilgængelige for offentligheden. Opsigelse af lejemålene i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej som følge af den fysiske helhedsplan er derfor omfattet af etnisk lov om ligebehandling.

Direkte forskelsbehandling

Institut for Menneskerettigheder gør gældende, at opsigelserne af lejemålene i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej den 31. januar 2020 på baggrund af Boliggårdens fysiske helhedsplan udgør direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i strid med § 3, stk. 1, jf. stk. 2, i lov om etnisk ligebehandling.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation, jf. lovens § 3, stk. 2.

Direkte forskelsbehandling kan ikke retfærdiggøres med henvisning til varetagelse af saglige hensyn (Betænkning 2002 nr. 1422 gennemførelsen i dansk ret af direktivet om etnisk ligebehandling, 01.01.2002, s. 294).

Det følger af lov om etnisk ligebehandling § 7, at hvis en person, der anser sig for krænket, jf. § 3, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at princippet om ligebehandling ikke er blevet tilsidesat.

Det bemærkes, at det ikke har betydning om forskelsbehandlingen var motiveret af et ønske om at forskelsbehandle på grund af race eller etnisk oprindelse eller ej. Det gælder både for direkte og indirekte forskelsbehandling, jf. betænkning nr. 1422/2002 om gennemførelsen i dansk ret af direktivet om etnisk ligebehandling, s. 41-42.

Etnisk oprindelse

Lovens forbud mod direkte forskelsbehandling indebærer, at det, i forbindelse med udførelse af opgaver inden for lovens anvendelsesområde, er ulovligt at lægge vægt på en persons race eller etniske oprindelse.

Institut for Menneskerettigheder gør gældende, at det er påvist, at Boliggården har lagt vægt på beboernes etniske oprindelse ved valget af, hvilke lejemål der skal opsiges i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej.

Institut for Menneskerettigheder gør i anden række gældende, at såfremt Ligebehandlingsnævnet mod forventning finder, at det ikke er tilstrækkeligt bevist, at der er blevet lagt vægt på etnisk oprindelse i forbindelse med opsigelserne, er der påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte forskelsbehandling grund af etnisk oprindelse. Det påhviler derfor Boliggården at bevise, at princippet om ligebehandling ikke er blevet tilsidesat. jf. lov om etnisk ligebehandling § 7.

Boliggården har lagt vægt på ikke-vestlig etnisk oprindelse

Institut for Menneskerettigheder støtter sin opfattelse på udtalelser fra møderne i styregruppen afholdt i december 2018 og januar 2019 sammenholdt med udformningen af den fysiske helhedsplan.

Det må på baggrund af ovenstående sagsfremstilling lægges til grund, at helhedsplanen er udarbejdet med henblik på at undgå, at boligafdelingerne Nøjsomhed/Sydvej bliver kategoriseret som et hårdt ghettoområde i 2021 ved at reducere antallet af ikke-vestlige beboere i afdelingen.

Det fremgår af referaterne fra styregruppen for indsatsen imod parallel-samfunds møder i bilag 5, 6 og 7, sammenholdt med helhedsplanen i bilag 11, at dette mål er søgt opnået ved at omdanne boligerne i visse opgange til tilgængelighedsboliger og på baggrund heraf at kunne opsiges beboerne i de opgange og blokke, hvor der bor flest beboere med ikke-vestlig baggrund.

Dette støttes yderligere af Boliggårdens indstilling til byrådet i bilag 8, hvoraf det fremgår, at helhedsplanen er motiveret af ønsket om at undgå at blive et hårdt ghettoområde.

Det må på den baggrund kunne lægges til grund, at Boliggården har valgt at opsiges lejemålene i de opgange, som huser flest beboere med ikke-vestlig baggrund, og derfor har lagt vægt på beboernes etniske oprindelse ved valget af, hvilke lejemål der skal opsiges.

Såfremt Ligebehandlingsnævnet mod forventning finder, at der ikke er tilstrækkelig dokumentation for, at Boliggården har lagt vægt på etnisk oprindelse, må det efter Institut for Menneskerettigheders opfattelse lægges til grund, at der er påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at *formode*, at der er udøvet direkte forskelsbehandling på grund af på beboernes etniske oprindelse.

Som følge heraf vil det påhvile Boliggården at bevise, at valget af, hvilke opgange i Nøjsomhed/Sydvej der skal opsiges, er foretaget uafhængig af beboernes etniske oprindelse, og at princippet om ligebehandling ikke er blevet tilsidesat, jf. lov om etnisk ligebehandling § 7.

Ringere behandling

Institut for Menneskerettigheder gør gældende, at beboerne, som tvangsmæssigt og permanent udsættes af deres bolig, bliver udsat for ringere behandling i lovens forstand.

Efter lovens § 3, stk. 2 er det en forudsætning for, at der foreligger direkte forskelsbehandling, at den person der forskelsbehandles, behandles ringere end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

EU-domstolen fandt i *CHEZ Razpredelenie Bulgaria (C-83/14)*, pr. 64-69, at kvalificerende momenter til kravet om "ringere behandling" var

uforeneligt med direktivet. Domstolen lagde vægt på, at direktivets anvendelsesområde ikke må defineres indskrænket, og at direktivet har til formål at sikre, at alle uanset etnisk oprindelse ikke udsættes for *no-gen* forskelsbehandling, jf. direktivets betragtning 12 og 13, jf. pr. 66.

Tvangsmæssig udsættelse af beboere i Nøjsomhed/Sydvej

Det følger af bilag 9, at 96 boliger skal omdannes til tilgængelighedsboliger og 96 husstande opsiges og genhuses (bilag 9, s. 26-27). Helsingør Kommune stiller, på baggrund af samtaler med beboerne, en passende bolig til rådighed for borgeren. Ved en passende bolig forstås en bolig, som ligger inden for kommunens grænser, og har samme antal værelser som den nuværende (bilag 9, s. 19). Beboerne er ikke sikre på at blive tilbudt en bolig med en tilsvarende lav husleje (bilag 16, s. 3).

Det må efter Institut for Menneskerettigheders opfattelse lægges til grund, at beboerne i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej er i en sammenlignelig situation. Den sammenlignelige situation består i, at beboerne alle er lejere af de almene boliger i boligområdet Nøjsomhed/Sydvej.

Det må samtidig kunne lægges til grund, at tvangsmæssig og permanent udsættelse af en bolig er ringere behandling i lovens forstand.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at der ikke er tale om generelle tiltag rettet imod at ændre forholdene i boligområderne, men om opsigelser af lejermål, der stiller enkelte borgere ringere på baggrund af beslutninger, der er taget på grund af borgerens etniske oprindelse.

SAMMENFATNING

Det gøres sammenfattende gældende;

- at* der ved udarbejdelsen af helhedsplanen og udvælgelsen af, hvilke opgange, der skal opsiges, er blevet lagt vægt på beboeres ikke-vestlige etniske oprindelse,
- at* der er påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte forskelsbehandling grund af etnisk oprindelse, og at det påhviler Bolliggården at bevise, at princippet om ligebehandling ikke er blevet tilsidesat,
- at* tvangsmæssig og permanent udsættelse af en bolig er ringere behandling i lovens forstand og at alle beboere, der opsiges og skal fraflytte deres hjem som følge af helhedsplanen bliver udsat for ringere behandling end andre lejere i boligafdelingen,

at udvælgelsen af lejemål i Nøjsomhed/Sydvej og opsigelserne heraf udgør direkte diskrimination på grund af etnisk oprindelse.

Det bemærkes, at der ikke ønskes godtgørelse i sagen.

BILAG

- Bilag 1: Information, »De kan da ikke bare smide os ud eller rive vores bygninger ned«, information.dk 1. december 2018, <https://www.information.dk/moti/2018/11/kan-bare-smide-rive-vores-bygninger>
- Bilag 2: Berlingske, »Helsingørs konservative borgmester vil sætte sin by på ghettolisten«, berlingske.dk, 15. november 2018, <https://www.berlingske.dk/politik/helsingoers-konservative-borgmester-vil-saette-sin-by-paa-ghettolisten>
- Bilag 3: Svar fra Boligministeren til Helsingørs borgmester angående udsættelse af tidspunktet for, hvornår Nøjsomhed/Sydvej kan blive et hårdt ghettoområde, 4. september 2019
- Bilag 4: Helsingør kommune, *Første møde om ghetto-indsatsen*, helsingor.dk, sidst redigeret den 22. januar 2020, <https://www.helsingor.dk/nyheder/nyhedsarkiv/nyheder-2018/2018/foerste-moede-om-ghetto-indsatsen/>
- Bilag 5: Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 20. december 2018
- Bilag 6: Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 20. december 2018, Bilag 1, Kort over Nøjsomhed med blokke
- Bilag 7: Styregruppen for parallelsamfundsindsatsen, dagsorden med beslutningsreferat, 31. januar 2019
- Bilag 8: Boliggårdens anmodning om Helsingør Byråds indtræden og medvirken til gennemførelse af den fysiske helhedsplan, 17. december 2019
- Bilag 9: Boliggården, Information til Beboerne Nøjsomhed/Sydvej, Den fysiske helhedsplan, november 2019
- Bilag 10: Nøjsomhed – Genhusning, Spørgsmål og svar – november 2019
- Bilag 11: Nøjsomhed helhedsplan, Materiale til Skema A, 9. september 2019

- Bilag 12: Boliggården Informationsbrev nr. 03 – 6. august 2019, Nøjsomhed: Status for fysisk helhedsplan og invitation til informationsmøde, tirsdag d. 13. august kl. 17 i Laden Vapnagaard
- Bilag 13: Boliggården, 14. november 2019, Indkaldelse til ekstraordinært beboermøde for afd. 105 Nøjsomhed og afd. 114 Sydvej
- Bilag 14: Boliggården, Pressemeddelelse: *Beboerne i Nøjsomhed/Sydvej sagde nej*, 28. november 2019
- Bilag 15: Boliggården, Mødeindkaldelse til boliggårdens repræsentantskab, Helsingør den 13.12.2019 og Referat, Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde - Fysisk Helhedsplan Nøjsomhed og Sydvej, 7. januar 2020, klokken 19.00-20.45
- Bilag 16: Uddrag fra Helsingør Kommunes Byrådsmøde den 27.01.2020, Beslutning: Godkendelse af fysisk helhedsplan i Nøjsomhed/Sydvej.
- Bilag 17: Opsigelse af lejemålet Nordvej 3000 Helsingør, 31. januar 2020